

Jubilej zibelke sodobnega vinogradništva

Sodobno zasnovana muzejska postavitve na najslavitejši vinogradniški posesti na Štajerskem je prva v seriji mariborskih obeležij 200. obletnice prihoda nadvojvode Janeza na Meranovo in v Maribor.

✦ **Tomaž Klipšteter**

»Tukaj, na Meranovem, je zibelka sodobnega vinogradništva,« je bil včeraj ponosen **Branko Kramberger**, dekan Fakultete za kmetijstvo in biosistemske vede Univerze v Mariboru. V Vrhovem Dolu v okolici Maribora so 200. obletnico vzpostavitve vinogradniške posesti nadvojvode Janeza zaznamovali z odprtjem hibridne muzejske postavitve.

»Klasični način razstavljanja zgodovinskega gradiva smo dopolnili z novimi tehnologijami,« je sodobni koncept opisal **Zoran Poznič** iz mreže RUK, ki je razstavo udejanjila v sodelovanju s kulturnim društvom Kibla, in sicer pod okriljem projekta Nevidni Maribor. »Stare, pozabljene ali skrite zgodbe predstavljamo na način, ki je blizu tudi mladim generacijam.«

Johann Baptist Josef Fabian Sebastian (1782–1859), vnuk cesarice Marije Terezije, je leta 1822 kupil propadajočo, približno 15 hektarjev veliko kmetijo v Pekrskih gori-

cah pod Pohorjem. Posest je poimenoval **Johannisberg**. Ime, po katerem je znanò danes, je dobilo po Janezovem sinu, grofu Francu Meranskem.

Kmetija avstro-ogrskega princa je po temeljiti prenovi postala nekakšno romarsko središče vseh, ki jih je zanimalo sodobno vinogradništvo najvišjega kakovostnega razreda. Na Meranovem je bil namreč prvi sodobno zasnovani vinograd v regiji. Trte niso bile posajene vsepovprek, kot je bilo običajno, tem-

več v ravnih vrstah. In vsako sorto so sadili posebej, da je bilo pozneje mogoče vina med sabo tudi primerjati. »Nadvojvoda je dal zasaditi tedaj najboljše sorte vinske trte, ki so še danes temelj sodobnega vinogradništva,« je opomnil dekan **Kramberger**.

Poslanstvo nadvojvode nadaljuje mariborska univerza Meranovo si je leta 1830 prišel ogledat Janezov brat, avstrijski cesar **Franc I.** s soprogo **Karolino Av-**

gusto. Nadvojvoda si je želel, da bi bila njegova posest za zgled vsem vinogradnikom v deželi. Znanje je širokogrudno pustil prenašati naprej vsakemu, ki je pokazal zanimanje. A tudi drugače si je prizadeval za razvoj štajerskega vinogradništva. Že leta 1819 je oživil ugaslo štajersko kmetijsko družbo s sedežem v Gradcu, leta 1832 je bila v Hrastju pri Pekrah ustanovljena prva vinogradniška šola, vinograd na Meranovem pa je postal referenčni študijski vrt za pisanje večletne terenske raziskave, ki danes pomeni vrhunec ampelografske znanosti tistega časa in prostora.

Za mednarodno širjenje ugleda štajerskega vinogradništva so poskrbele ustekleničene polnitve vin. **Johannisberger rizling** je leta 1855 prejel oceno o prvovrstnosti vina na veliki mednarodni razstavi kmetijskih, industrijskih in umetnostnih izdelkov v Parizu.

Poslanstvo nadvojvode Janeza danes nadaljuje Univerza v Mariboru. Kmetijska fakulteta ima na Meranovem infrastrukturni center za raziskavo, razvoj vinogradništva in vinarstva. Poudarek raziskovalnega dela sega na področje preizkušanja novih sort vinske trte, ki so odporne proti boleznim, tam izvajajo tudi genetsko identifikacijo avtohtonih sort. Fakulteta je uredila gensko banko za trto, ki trenutno obsega več kot 450 različnih genotipov. x

Obisk posesti Meranovo v Vrhovem Dolu pri Mariboru odsihmal pestri hibridna razstava, ki sta jo zasnovala in udejanjila mreža RUK in kulturno društvo Kibla.

✦ **Tomaž Klipšteter**

N. N. Dobro zastražena kultura

»Zavedajoč se pomena kulture dovo identiteto in obstoj vlada namerja posebno pozornost. st, ki ni merjena v besedah, majanjih in številkah. Veseli me, da za slovensko kulturo v pretekletih veliko narejenega. Čeprav bodo tudi tokrat glasni zvočniki na kulturo gledajo skozi den in subjektivne občutke, se dejiskrepljenih s številkami, ne da ti,« je v poslanici ob kulturnem zapisal predsednik vlade Janez

In ker prisega na številke, ga v tvu redakcije N. N. pozivamo, da di številko, vezano na predvečenega praznika: koliko zvestih je na večer osrednje državne prekulturnem prazniku v Cankarje mu stalo po vogalih ulic prestolneč državno kulturo pred mo »glasnimi zvočniki«. No, koliko jejo le dejanja in številke. x